

Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

R
06
C
33

222

SLARASSENPROEVEN- 2e BEOORDELING ONDER GLAS
IN DE VOORJAARSTEELT 1973

W. Koopmans

Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen - Wageningen

en

BIBLIOTHEEK
Proefstation voor de Groente- en
Fruitteelt onder Glas te Naaldwijk.

H. van Esch

Proefstation voor de Groente- en Fruitteelt onder Glas - Naaldwijk

CRG

COMMISSIE VOOR DE SAMENSTELLING VAN DE RASSENLIJST VOOR GROENTEGEWASSEN -
WAGENINGEN

RAPPORT 29

JULI 1973

2245747

R
ab
C
33

062: 16
Stamboek no 5973

- 1 -

SLARASSENPROEVEN- 2e BEOORDELING ONDER GLAS
IN DE VOORJAARSTEELT 1973

Inhoud	blz.
1. Samenvatting	2
2. Inleiding en opgenomen rassen	2
3. Teeltomstandigheden	3
4. Resultaten	4
5. Bespreking van de rassen	6

Meer exemplaren van dit rapport zijn verkrijgbaar bij het Proefstation voor de Groente- en Fruitteelt onder Glas, Zuidweg 38, Naaldwijk en bij het Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen, Postbus 16, Wageningen.

1. Samenvatting

In een slarassenproef- 2e beoordeling onder glas in de voorjaarsteelt 1973 werden 5 rassen in 6 proeven - met in totaal 13 herhalingen - op hun gebruikswaarde onderzocht.

Het vergelijkingsras Noran heeft zeer goed voldaan; ook Magiola voldeed goed. Jar en Nr3921 hebben redelijk voldaan. Nr.4065 stelde wat teleur. Geen der rassen was onvatbaar voor het wit (*Bremia lactucae*).

2. Inleiding en opgenomen rassen

De glasslarassen die in het vorige seizoen in een rassenproef- 1e beoordeling goed hebben voldaan, zijn in een rassenproef- 2e beoordeling opgenomen. Het doel was de gebruikswaarde nader vast te stellen.

Proefcollecties - waarin deze rassen alsmede 2 vergelijkingsrassen (Magiola en Noran) waren opgenomen werden ter beschikking gesteld van bedrijfsvoorlichters, tuinbouwstudieclubs en proeftuinen. In tabel 1 wordt de samenstelling van de proefcollectie weergegeven. In dit rapport wordt getracht de resultaten die met de proefcollectie op de verschillende plaatsen zijn bereikt, samen te vatten.

Tabel 1 - Opgenomen rassen

Ras	Ontvangen van	Zaad- kleur	Antho- cyaan	Vatbaarheid voor de fysio's van <i>B. lactucae</i>				
				1	2	3	4	5
Magiola (vergelijkingsras)	B.V. Rijk Zwaan, de Lier	wit	-	v	v	o	v	o
Noran (vergelijkingsras)	B.V. Rijk Zwaan, de Lier	wit	+	v	v	o	v	o
Jar (Marty voor- heen B 289)	B.V. C.W. Pannevis, Enkhuizen	wit	-	o	o	o	o	v
Nr. 3921	B.V. Leen de Mos, 's-Gravenzande	wit	-	v	v	o	v	
Nr. 4065	B.V. Rijk Zwaan, de Lier	wit	-	o	o	o	o	v

Toelichting: In de kolom "anthocyaan" betekent + dat het ras anthocyaan bevat en daardoor bij koude en/of droogte rood kan verkleuren; - geeft aan dat het ras geen anthocyaan vormt. In de kolom "vatbaarheid voor de fysio's van *Bremia lactucae*" betekent v dat het ras vatbaar is voor de betreffende fysio, en o dat het ras onvatbaar is.

3. Teeltomstandigheden

Van 6 proefcollecties met in totaal 13 herhalingen, werden volledig ingevulde beoordelingslijsten ontvangen. De teeltomstandigheden staan zeer kort vermeld in tabel 2. In deze tabel zijn de herhalingen in dezelfde volgorde genummerd als waarin ze zijn geoogst. In de overige tabellen wordt deze nummering eveneens gebruikt.

Tabel 2 - De proefplaatsen

Herh. nr.	Proefnemer + plaats	Zaai- en oogstdatum	Grondsoort	
1 en 2	Sj. Tolsma	Luttelgeest	11-10-'72 7-2-'73	zware zavel
3 t/m 5	Proeftuin	Sappemeer	12-10-'72 19-2-'73	dalgrond
6	B. Bayense	Stavenisse	16-10-'72 13-3-'73	lichte zeeklei
7	B. Bayense	Stavenisse	16-10-'72 13-3-'73	lichte zeeklei
8 en 9	L.M. v.d. Bosch	Haarsteeg	13-10-'72 14-3-'73	zandgrond
10	B. Bayense	St. Annaland	20-10-'72 22-3-'73	lichte zeeklei
11	B. Bayense	St. Annaland	20-10-'72 22-3-'73	lichte zeeklei
12	IVT	Wageningen	21-12-'72 4-4-'73	zandgrond
13	IVT	Wageningen	21-12-'72 5-4-'73	zandgrond

Tabel 2 vervolg

Herh. nr.	Ontsmetting	Kastype	Verwarming	CO ₂	
1 en 2	Sj. Tolsma	geen	Venlo type	4 x 51	met
3 t/m 5	Proeftuin	methyl-bromide	Venlo kas	5 buizen per kap	met
6	B. Bayense	geen	Venlo warenhuis	Holland Heating	met
7	B. Bayense	geen	Venlo warenhuis	Holland Heating	met
8 en 9	L.M. v.d. Bosch		koude kas		met
10	B. Bayense	geen	Venlo warenhuis	warne luchtkachels	met
11	B. Bayense	geen	Venlo warenhuis	warne luchtkachels	met
12	IVT	gestoomd	Venlo kas	4 x 51	geen
13	IVT	gestoomd	Venlo kas	4 x 51	geen

4. Resultaten

Tijdens de teelt zijn de rassen door de proefnemers, volgens een onzerzijds geadviseerd schema, beoordeeld. De geogste kroppen zijn als regel geteld, gewogen en beoordeeld.

In de tabellen 3 t/m 7 zijn de beste resultaten per proef/herhaling onderstreept.

Achter de gemiddelde cijfers onderaan deze tabellen is tussen haakjes aangegeven het aantal malen dat een ras (mede) het gunstigste cijfer kreeg. De gegevens die zich minder goed leenden voor verwerking in een tabel, zijn rechtstreeks verwerkt in de rasbeschrijvingen.

Tabel 3 - Percentage planten met rand

Herh.nr.	Magiola	Noran	Jar	Nr.3921	Nr.4065
1 en 2	<u>0</u>	<u>0</u>	5	10	<u>0</u>
12	66,7	23,4	83,0	32,8	<u>13,5</u>
13	63,5	<u>25,9</u>	79,6	44,4	26,9
Gemiddeld	32,6(2)	12,3(3)	43,2(0)	24,3(0)	10,1(3)

Toelichting: In de niet vermelde proeven trad geen rand op. Het gemiddelde is berekend over de herhalingen waarin rand optrad.

Tabel 4 - Droogrand

Herh.nr.	Magiola	Noran	Jar	Nr.3921	Nr.4065
1 en 2	8	7	6	6	<u>9</u>
3 t/m 5	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>9</u>
6	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>9</u>
7	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>9</u>
10	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>9</u>
11	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>9</u>
12	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>9</u>	6	<u>9</u>
13	8	8	8	5	<u>9</u>
Gemiddeld	8,8(8)	8,5(8)	8,4(8)	7,8(7)	9,0(11)

Toelichting: Een hoog cijfer is gunstig, dus weinig droogrand.

It Wit (Bremia lactucae)

In geen der proeven trad wit op. Deze ziekte heeft de proefresultaten dus niet beïnvloed.

Tabel 5 - Aanslag (smeul of zwartrot)

Herh.nr.	Magiola	Noran	Jar	Nr.3921	Nr.4065
1 en 2	<u>8</u>	5	6	<u>8</u>	<u>8</u>
3 t/m 5	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>9</u>
6	<u>7</u>	<u>7</u>	<u>7</u>	<u>7</u>	<u>7</u>
7	7	6	7	7	<u>8</u>
10	7	7	7	7	<u>8</u>
11	7	<u>8</u>	<u>8</u>	7	<u>8</u>
Gemiddeld	7,7(6)	7,2(5)	7,6(5)	7,9(6)	8,2(9)

Toelichting: Ook hier is een hoog waarderingcijfer gunstig, dus weinig aanslag.

Onderkant van de krop

Ten aanzien van de bouw van de onderkant van de krop komen uit de verzamelde gegevens weinig verschillen naar voren. Alleen blijkt Nr.4065 wat minder plat op de grond te liggen dan de andere rassen. De krop van Nr.4065 is aan de onderkant iets puntig hetgeen als een voordeel moet worden beschouwd. Een wat ^{er}gerichtere groeiwijze geeft minder aanleiding tot aanslag en voorkomt overmatig gebruik van bestrijdingsmiddelen.

Tabel 6 - Gemiddeld kropgewicht uitgedrukt in kg per 100 stuks

Herh.nr.	Magiola	Noran	Jar	Nr.3921	Nr.4065
1 en 2	16,5	15,0	15,0	<u>17,5</u>	13,5
3 t/m 5	14,1	13,9	14,3	<u>14,4</u>	13,2
6	23,9	20,0	26,0	<u>26,4</u>	24,4
7	<u>26,7</u>	20,0	26,4	25,7	24,5
8 en 9	21,2	<u>23,7</u>	23,6	22,8	22,8
10	26,9	<u>30,4</u>	29,4	29,2	25,6
11	30,0	30,0	29,4	<u>30,4</u>	25,3
12	29,4	<u>31,4</u>	30,3	<u>31,4</u>	25,8
13	30,8	<u>34,7</u>	32,5	31,7	25,8
Gemiddeld	22,0(1)	22,0(5)	22,6(0)	23,0(0)	20,3(0)

Tabel 7 - Gebruikswaarde

Herh.nr.	Magiola	Noran	Jar	Nr.3921	Nr.4065
1 en 2	<u>8</u>	7	6	5	5
6	<u>7</u>	<u>7</u>	<u>7</u>	<u>7</u>	<u>7</u>
7	<u>7</u>	<u>7</u>	<u>7</u>	<u>7</u>	<u>7</u>
10	<u>7</u>	<u>7</u>	<u>7</u>	<u>7</u>	6
11	7	7	7	<u>8</u>	6
12	5,7	<u>7,7</u>	5,0	6,7	5,7
13	5,3	<u>6,7</u>	5,7	5,7	5,0
Gemiddeld	6,9(5)	7,0(5)	6,3(3)	6,4(4)	5,8(2)

5. Bespreking van de rassen

Magiola. Ontvangen van B.V. Rijk Zwaan, de Lier. Kwekersrecht 1962.

Het gewas is wat zacht. De krop blijft veelal iets open. Middelmattig gevoelig voor rand. In onze proeven viel het gewicht wat tegen. Kreeg overigens goede gebruikswaarde cijfers. Een uitgebreide beschrijving is opgenomen in de Rassenlijst voor Groentegewassen^{*)}.

Noran. Ontvangen van B.V. Rijk Zwaan, de Lier. Kwekersrecht 1966.

Blijft als regel wat open; wel goed gevuld. Weinig gevoelig voor rand. Kleurde op enkele plaatsen wat rood. De later geoogste proeven gaven een aanmerkelijk zwaardere krop dan de eerste. Kreeg zeer goede gebruikswaarde cijfers.

Ook dit ras is uitvoeriger beschreven in de Rassenlijst voor Groentegewassen^{*)}.

Jar (Marty, voorheen B.289). Ontvangen van B.V. C.W. Pannevis, Enkhuizen
Kwekersrecht aangevraagd

Maakt nogal wat blad. De krop sluit goed. Het blad is wat zacht. Uit tabel 3 wordt de indruk verkregen dat Jar nogal gevoelig is voor rand. Gaf een vrij zware krop. Aan Jar werd een redelijke gebruikswaarde toegekend. Jar is onvatbaar voor de fysio's 1 t/m 4 van 't wit (*Bremia lactucae*) hetgeen aantrekkelijk is op plaatsen waar het wit gevaar oplevert en de

^{*)} De Rassenlijst voor Groentegewassen is verkrijgbaar bij het Proefstation voor de Groente- en Fruitteelt onder Glas, Zuidweg 38 te Naaldwijk, en het Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen, Postbus 16 te Wageningen.

vrij zeldzame 5e fysio nog niet voorkomt.

Nr. 3921. Ontvangen van B.V. Leen de Mos, 's Gravenzande.

Kwekersrecht aangevraagd

Matig gevoelig voor rand. Uit tabel 4 blijkt dat 3921 op 5 plaatsen wat last had van droogrand. Gaf een relatief zware krop. Heeft redelijk voldaan.

Nr. 4065. Ontvangen van B.V. Rijk Zwaan, de Hier. Kwekersrecht aangevraagd.

Het blad is glad, vrij dik en wat donkerder dan van de andere rassen. Had in één proef wat last van de vorming van zijspuiten. Weinig gevoelig voor rand en droogrand. Doordat de kroppen wat minder plat op de grond liggen had dit ras minder last van aanslag dan de andere rassen. Het gemiddelde gebruikswaardecijfer valt wat tegen. De oorzaak hiervan moet waarschijnlijk gezocht worden in de relatief lage kropgewichten in de herhalingen 1, 2, 10, 11, 12 en 13.

In deze serie zijn reeds verschenen:

Nr.

1. Hoeven, A.P. v.d., en W. Koopmans - Verslag van Kropslarassenproeven onder glas in de Herfstteelt 1967 Augustus 1968
2. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag van een Kropslarassenproef-1e beoordeling in de Herfstteelt 1967 Augustus 1968
3. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e beoordeling Voorjaarsstookteelt 1968 September 1968
4. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e beoordeling Koude Voorjaarsteelt 1968 September 1968
5. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag van Kropslarassenproeven-2e beoordeling onder glas in de Winterteelt 1967-1968 November 1968
6. Koopmans, W., en L.G. Nederpel - Verslag Komkommerrassenproeven-1e beoordeling 1968 Maart 1969
7. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e beoordeling Herfstteelt 1968 Juli 1969
8. Ruiter, D. de, en W. Koopmans - Verslag van Spinazierassenproef-1e beoordeling onder glas in de late Voorjaarsteelt 1969 Augustus 1969
9. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e beoordeling Winterstookteelt 1968-1969 September 1969
10. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-2e beoordeling Herfstteelt 1968 Oktober 1969
11. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-2e beoordeling onder glas in de Winterteelt 1968-1969 Oktober 1969
12. Ruiter, D. de, en W. Koopmans - Verslag Stoksnijbonerassenproeven-1e beoordeling Vroege Voorjaarsteelt onder glas 1969 November 1969
13. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e beoordeling Koude Voorjaarsteelt 1969 November 1969
14. Ruiter, D. de, en W. Koopmans - Verslag Stamslabonerassenproeven-1e beoordeling Voorjaarsteelt 1969 December 1969
15. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproeven-2e beoordeling onder glas in de Voorjaarsstookteelt 1969 Januari 1970
16. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag Kropslarassenproef-1e beoordeling Late Koude Voorjaarsteelt 1969 Januari 1970
17. Koopmans, W., en A.P. v.d. Hoeven - Verslag van Kropslarassenproeven-2e beoordeling onder glas in de Koude of Vorst-vrij gehouden Voorjaarsteelt 1969 Maart 1970
18. Esch, H. van, en W. Koopmans - Verslag van Kropslarassenproeven-2e beoordeling onder glas in de normale Herfstteelt Mei 1972
19. Esch, H. van, en W. Koopmans - Verslag van Kropslarassenproeven onder glas Winterteelt 1971-1972 Augustus 1972

20. Esch, H. van, en W. Koopmans - Kropslarassenproeven-2e beoordeling
onder glas in de Voorjaarsteelt 1972 Augustus 1972
21. Buitelaar, K., en W. Koopmans - Tomaterassenproeven-2e beoordeling
onder glas in de Koude Teelt 1972 November 1972
22. Koopmans, W., en D. de Ruiters - Verslag van een rassenproef
Stamslaboon onder glas in de Voorjaarsteelt 1972 November 1972
23. Esch, H. van, en W. Koopmans - Kropslarassenproeven-2e beoordeling
onder glas in de Late Voorjaarsteelt 1972 December 1972
24. Koopmans, W., en K. Buitelaar - Verslag van proeven met Fusarium-
resistente tomatersassen in de Koude teelt 1972 December 1972
25. Buitelaar, K., en W. Koopmans - Verslag van tomatersassenproeven-2e
beoordeling onder glas in de Koude teelt 1972 December 1972
26. Esch, H. van, en W. Koopmans - Kropslarassenproeven-2e beoordeling
onder glas in de normale Herfstteelt 1972 Mei 1973
27. Buitelaar, K., en W. Koopmans - Verslag van proeven met Fusarium-
resistente tomatersassen in de Herfstteelt 1972 Februari 1973
28. Esch, H. van, en W. Koopmans - Slarassenproeven-2e beoordeling
onder glas in de Winterteelt 1972-1973 Juli 1973